

AIDAI

Munchenas

Panktadienis, 1946. I. 11 d. (II metai) Nr. 9/46

SUSIRINKIMO STO PILNATIS

Ketvirtadienį po pietų atidarytas STO pilnatis susirinkimas. Iškilmingą atidarymą transliavo viso pasaulio radijo siųstuvei. Trečia-
dienio vakarą Anglijos karalius suvažiavusiems atstovams surengė puikų priėmimą. Čia nedalyvavo tik sovietų atstovas Višinskis, kuris dar tobesėdi Sofijoje ir bando sušvelninti sunkumus, kilusius dėl Bulgarijos komunistų partijų reikavimų. Karalius svečius priėmė admiralų uniforma. Žvakės dөгė aukso apšviestoje vazose. Ant stalų buvo auksiniai indai. Karališkieji tarnai vilkėjo auksines livras. Per priėmimą karalius pasakė tokią kalbą: „Mes stovime ant naujo gyvenimo slenksčio. Aušta nauja diena. Jūs atvykote iš visų pasaulio dalių ginti visų tautų teisių. Jūsų rankose yra milijonų gimusių ir negimusių žmonių laimė. STO charta sustiprina mūsų tikėjimą į visų tautų ir visų žmonių lygybę. Pačiau kiekviena teisė drauge uždeda ir pareigas. Tik per rūpesčius ir aukas išgalios teisė. Pasaulinei taikai pasiekti reikia kentriebės ir nuolaidumo. D. Britanija per abu paskutinius karus stovėjo ten, kur teisė labiausiai buvo pažeidžiama. Ji ir toliau šio posto neapleis“.

Į karaliaus kalbą atsakė Paryžiaus Kongreso Komisijos pirmininkas Kolumbijos atstovas. Jis pasakė: „Negalima buvo pilnatis susirinkimui geresnės vietos pasirinkti, kaip Anglija, šalis, kurioje taip gerbiama žmogaus laisvė ir žmogaus teisės“.

TAUTŲ ORGANIZACIJOS ORGANAI

Tautų Organizacijos (TO) pilnatis susirinkimas, kurį susirinkę 51 chartą pasirašiusios valstybės atstovai, sudar-

ys patariamąjį organą. Pilnatis galės apsvarstyti kiekvieną tautinį klausimą. Kiekviena tauta turės tik vieną balsą. Klausimai bus sprendžiami 2/3 balsų dauguma. Bendrai bus balsuojama viešai, tik organai ir parigūrai bus renkami slapto balsavimu. Pasaulinio Saugumo Tarybą sudarys 11 narių. Ši taryba turės didžiąją galią. Ją sudarys 5 didžiųjų valstybių nuolatiniai ir 6 mažųjų valstybių kas dveji metai perrinkami atstovai. Klausimai bus sprendžiami, ne mažiau kaip 7 balsams pasisakius už. Saugumo Tarybos žinioje bus ir tarptautinė kariuomenė. Be šios Tarybos, taip pat žymų vaidmenį vaidins ir ūkio bei Socialinių Reikalų Taryba. Balandžio 17 gegužės mėnesį konferencijos posėdžiaus jau nuolatinėje būstinėje. Paprastai pilnatis susirinkimai kasmet vyks rugsėjo mėnesį. Dabartinė konferencija bus daugiau organizacinio pobūdžio. Pirmomis dienomis renkamas pirmininkas. Nur Belgijos užs. reikalų ministras Spaakas. Generalinio sekretoriaus vieta taip pat svarbi. Kuo gi dabartinė STO skiriasi nuo buv. Tautų Sąjungos? 1. Dabar visos didelės valstybės yra STO nariai (JAV ir Sov. Sąj.) 2. Atsakingumas krinta ant 5 didžiųjų valstybių (todėl jos turi ir veto teisę). 3. Bus sudarytos reikalingos karinės pajėgos prieš agresiją. 4. Nutarimams priimti vienbalsiškumas nebūna reikalingas, tam pakaks 2/3 balsų.

LENKIJOS ŽYDŲ PROBLEMA

UNRROS direktorius Vokietijai gen. Morganas neseniai pareiškė, kad dabar iš Lenkijos atvyksta žydai negali būti laikomi išvežtaisiais esmenimis ir dėlto neturi būti UNRROS globojami. Spauda

nam pasipriešino, sakydama, kad iš 3.500.000 Lenkijos žydų išliks tik 80.000 gyvų. Argi jie, kad ir prisikūrę bei įgiję teises į tarnybas, gali pasilikti krašte, kuriame jų tautiečiai taip žiauriai sunaikinti. „New York Times“ taip pat puola Morganą, kuris tvirtinęs, kad žydų pabėgėlių plūdimas esąs suorganizuotas slapto žydų organizacijos ir kad atvykstantys žydai esą gerai maitinti bei pinigingi. Laikraštis rašo, kad pamirštama, jog žydai iškentę didžiulius nuoskaudas. Šveicarys rašo, kad lenkų tautinė pagrindžio armija, kuri kovojanti prieš sovietus, smarkiai persekiojanti žydus. Jis dėlto esą priverstas Lenkiją apleisti. Paskutinėmis žiniomis UNRROS direktorius organas vis dėlto jo atleido į šalį, nes nelygėdavo ir į Londoną negrįžtų. Jis pareiškė, kad dar nesąs atsistatydinęs ir laukias pilnesnių informacijų. Gintams vykstant, vienas britų kabinetojo pranešė, kad į Berlyno miesto britų zoną daugiau pabėgėlių nebėbusių įleidžiama.

NAUJOS ŽINIOS

- Louis-ville. Specialus prez. Trumano pasiuntinys Mark Ethridge, grįžęs iš Balkanų, viešai pareiškė, kad Rumunijos ir Bulgarijos vyriausybės nėra demokratinės Jaltos susitarimo prėsme. Rusų laikydamas Balkanuose, jo nuomone, kai kuriais atžvilgiais esanti imperialistinė, tačiau ir rusai pagėdauja tarptautinės saugumo organizacijos. Ethridge pridūrė, kad Rusija eskvos konferencijoje padariusi didelių nuolaidų.

- Belgradas. Jugoslavų spauda puola Zagrebo katalikų arkivyskupą Dr. St. Binčą, kuris vokiečių okupacijos metais esąs rėmęs Ustašos teroristų organizaciją.

- Varšuva. Lenkijos vyriausybė nam tikru dekretu suvalstybino viešas įmones įmones, kurios dirba daugiau kaip 50 darbininkų. Taip pat suvalstybinta anglies kasyklos ir bankai. Tai padaryta komunistų ir lenkų darbininkų partijų reikalaujant ir remiant.

- Londonas. Britų abiejų rūmų

atstovai netrukus išvyksta į Vokietiją ir Lenkiją susipažinti su ma padėtimi.

- Pirmieji rusų korespondentų atvyksta į amerikiečių zoną. Čia jie aplankys Muncheną, Frankfurtą ir Heidelbergą.

- Netrukus susirinks britų amerikiečių, rusų ir prancūzų karinių specialistai aptarti būsimosios kareivių taikos mato pramonės. Ryš su tuo pranešama, kad Potsdamo susitarime buvo numatyta, jog Vokietijai turėsianti pati iš savo ištaklių simaitinti, o pramonė geminsianti tik tiek, kiek reikės savo kraštui. Akmuo anglies gamyba sudarysianti tik 1/3 1929 metų gamybos, t.y. 6 mil. tonų kasmet.

- Kinijos tautinės vyriausybės ir komunistų sudaryta ginklų paliaubų sutartis įsigaliojo trečią dieną.

- Berlynas. Čia sudaromos gal žinkalicėiams sąlygos pagilinti savo specialybės žinias aukštesiose mokyklos studijomis. Tokioms studentams gali registruotis tie geležinkeliečiai, kurie jau yra išstarnėję 10 metų.

- Paryžius. Pasipriešinimo sąjūdžio spauda dėl sunkios mitybos ir dėtios kritikuoja vyriausybės įvairią duonos normavimą.

- „Herald Tribune“ rašo, kad dar nėra galima siuntinių siuntinti iš Amerikos į amerikiečių okupuotą Vokietijos zoną. Pašto siuntiniams siuntinėti reikalinga Sąjungininkų Kontrolės Tarybos viešas balsio natarimo.

- Londonas. Į Londoną atvykęs Tyrnas pareiškė, kad tenka laukti, jog STO pilnatis rasianti patenkinti atominės energijos kontrolės klausimo sprendimą.

- Bukareštas. Rumunijos vyriausybė pareiškė, kad esanti pasirengusi priimti JAV ir Anglijos pateiktas sąlygas, kuriomis jos sutiktų Rumunijos vyriausybę pripažinti.

- Britų zonos socialdemokratų partijos vadų konferencija atmetė Partijos centro komiteto Berlyne pasiūlymą susivienyti su komunistais.